

Witam 😊

PRACA DOMOWA NR 2 (16-20.11.2020)

UWAGA!

Odpowiedzi na polecenia proszę zapisać w zeszycie, na kartach lub w postaci tekstu w programie word. Proszę je odesłać na mój adres e-mail: **tampor@wp.pl** lub przez komunikator Messenger do **20 LISTOPADA** w postaci zdjęć (screenów) lub pliku tekstowego.

Proszę wykonać następujące polecenia z podręcznika „To się czyta! 1” Anny Klimowicz i Joanny Ginter:

Temat I: „O przenikaniu się przeszłości i terażniejszości”

1. Odpowiedz pisemnie na pytanie.

Dlaczego ludzie utrwalają na filmach i zdjęciach siebie oraz wydarzenia, w których uczestniczą?

2. Przeczytaj fragment tekstu Joestaina Gaardera „Dziewczyna z pomarańczami” (strony 43-45, podręcznik). Po przeczytaniu zapisz w zeszycie definicje: wątek, wątek główny, wątki poboczne (strona 45).

Wykonaj pisemnie polecenia 1-8.

3. Odszukaj 5 związków frazeologicznych dotyczących upływu czasu lub przemijania. Ułóż z każdym z nich po jednym zdaniu. Zapisz te zdania w zeszycie.

3 Filmy, słowa, fotografie

O przenikaniu się przeszłości i teraźniejszości

NA POCZĄTEK

Dlaczego ludzie utrwalają na filmach i zdjęciach siebie oraz wydarzenia, w których uczestniczą?

Jostein Gaarder [czyt.: gorder]

Dziewczyna z pomarańczami (fragmenty)

Mój ojciec zmarł jedenaście lat temu. Miałem wtedy zaledwie cztery lata. [...] Nie jestem pewien, na ile dobrze pamiętam ojca. Najprawdopodobniej jedynie mi się wydaje, że go pamiętam, ponieważ wiele razy oglądałem wszystkie jego zdjęcia.

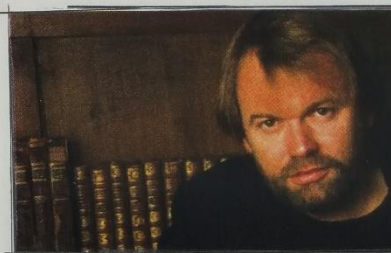
Te zdania to początkowe linijki tej opowieści, i to ja je piszę, ale z czasem dopuszczę do głosu ojca. On ma przecież najwięcej do powiedzenia. [...]

Na jednym ze zdjęć ojciec i ja usadowiliśmy się na żółtej skórzanej kanapie w salonie. Wygląda to tak, jakby opowiadał mi coś przyjemnego. Ta kanapa ciągle jest u nas w domu, ale ojciec już na niej nie siedzi.

Na innym zdjęciu rozsiedliśmy się w zielonym fotelu bujanym na oszklonej werandzie. Ta fotografia wisi tutaj od śmierci ojca. Siedzę teraz w tym samym zielonym fotelu. Staram się nie huścić, ponieważ piszę w wielkim zeszycie. Potem przepiszę wszystko do starego peceta ojca. [...]

Wszystkie te stare zdjęcia zawsze budziły we mnie dziwne uczucia. Należą do zupełnie innego czasu niż ten, który jest teraz.

U siebie w pokoju trzymam album, cały wypełniony fotografiami ojca. Właściwie to prawie straszne, że tyle jest zdjęć człowieka, który już nie żyje. Mamy też ojca na kasetach wideo. Moim zdaniem to trochę przerażające, że można usłyszeć jego tubalny głos.

Jostein Gaarder (ur. 1952)

To norweski pisarz, autor popularnych powieści i książek filozoficznych. Jego najstynniejszym utworem jest *Świat Zofii* – powieść w ciekawy sposób zapoznająca czytelnika z zagadnieniami filozoficznymi. Przetłumaczono ją na 54 języki i sprzedano w ponad 30 milionach egzemplarzy.

Być może powinien obowiązywać zakaz oglądania filmów wideo z osobami, które już nie istnieją, albo, jak mówi babcia, matka ojca, których już nie ma wśród nas. Szpiegowanie zmarłych nie wydaje się w porządku.

Na niektórych filmach słychać też mój głos. Jest cienki i piszczący. Przywodzi na myśl ptasie piskłe.

Tak to właśnie wtedy było: mój ojciec mówił basem, a ja dyszkantem¹.

Na jednym z filmów wideo siedzę u ojca na barana i próbuję ściągnąć gwiazdę z choinki. Mam zaledwie roczek, ale prawie udaje mi się ją zerwać.

Kiedy mama ogląda filmy, na których ojciec jest razem ze mną, czasami pęka ze śmiechu, aż się musi oprzeć, chociaż to ona w owym czasie trzymała kamerę wideo i filmowała. Uważam, że nie powinna się śmiać, kiedy ogląda na filmie mojego ojca. Wydaje mi się, że jemu by się to nie podobało. Być może uznałby to za złamanie zasad.

Na innym filmie ojciec i ja siedzimy w wielkanocnym słońcu przed domkiem w górach, w Fjellstølen, a każdy z nas trzyma połówkę pomarańczy. Ja usiłuję wyssać sok ze swojej połówki bez obierania jej ze skórki. [...]

Właśnie zaraz po tamtej Wielkanocy ojciec zachorował. Chorował ponad pół roku i bał się, że umrze. Moim zdaniem miał świadomość nadchodzącej śmierci.

WARTO WIEDZIEĆ

Pierwsza trwała fotografia w historii powstała w 1826 lub 1827 r. Wykonał ją Joseph Nicéphore Niépce [czyt.: żozef nisifor njeps] – francuski fizyk i wynalazca. Utrwalił on na metalowej płytce widok z okna swojej pracowni. Według historyków fotografii samo naświetlanie zdjęcia mogło trwać od ośmiu godzin do trzech dni.

¹ Dyszkant – wysoki chtëpiący głos.

Mama wiele razy opowiadała mi, że ojcu było szczególnie przykro, bo wiedział, że umrze, zanim zdąży porządnie mnie poznać. [...]

Kiedy ojciec zachorował, wyznał mamie, że pisze coś do mnie. Chodziło o list, który powinienem przeczytać, jak będę duży. [...]

Ogarnęło mnie bardzo dziwne uczucie, kiedy stanąłem z długim wydrukiem w rękach, miałem mniej więcej takie wrażenie, jakbym odkrył zupełnie nowy album pełen nieznanych zdjęć, na których jestem razem z ojcem. [...] Usiadłem na łóżku i zacząłem czytać.

Siedzisz wygodnie, Georg? Ważne, byś miał przynajmniej o co się oprzeć, bo zamierzam Ci teraz opowiedzieć niezwykle emocjonującą historię. [...]

Wielokrotnie próbowałem posunąć się myślą o kilka lat w przyszłość, ale nigdy nawet się nie zbliżyłem do stworzenia sobie sensownego obrazu Ciebie w świecie, w którym teraz żyjesz. Wiem tylko, kim byłeś. Nie wiem nawet, ile masz lat

w chwili, gdy to czytasz. Może dwanaście albo czternaście, a ja, Twój ojciec, dawno już wypadłem z czasu.

Prawdą jest, że już teraz czuję się jak upiór i dech mi zapiera za każdym razem, gdy o tym pomyślę. Zacząłem rozumieć, dlaczego upiory tak często sapią i dyszą jak miech kowalski. To po prostu dlatego, że tak strasznie ciężko im oddychać w czasie innym niż ich własny.

Mamy w życiu nie tylko swoje miejsce. Mamy również wyznaczony czas.

Przełożyła Iwona Zimnicka

WAŻNA WIADOMOŚĆ

Fabuła w utworach literackich składa się z wątków. **Wątek** to ciąg powiązanych zdarzeń, dotyczących jednej lub kilku postaci. W utworach wyróżnia się zwykle:

- **wątek główny**, związany najczęściej z głównym bohaterem lub grupą postaci pierwszoplanowych,
- **wątki poboczne**, dotyczące mniej istotnych postaci.

PO PRZECYTANIU

☰ Czytanie ze zrozumieniem

1. Kto opowiada o wydarzeniach opisanych we fragmencie książki?
2. Odpowiedz, kto jest bohaterem opowieści.
3. Ile czasu upłynęło od napisania niezwykłego listu do momentu, kiedy trafił on do rąk adresata?
4. Do jakich wydarzeń bohater wraca dzięki filmom i zdjęciom ukazującym ojca?

👁 Ukryte w tekście

5. Co jest głównym wątkiem w zamieszczonym fragmencie powieści? Jakich postaci dotyczy ten wątek?
6. Wyjaśnij, jakie znaczenie mają dla Georga filmy i zdjęcia ukazujące ojca. Jakie odczucia w nim wywołują?
7. Dlaczego ojciec napisał list do syna? Jakie emocje ogarnęły chłopca, kiedy otrzymał list?
8. Jak rozumiesz stwierdzenie ojca Georga: *dawno już wypadłem z czasu*?

🔍 Poszukaj

9. Odszukaj pięć związków frazeologicznych dotyczących upływu czasu lub przemijania. Ułóż z każdym z nich po jednym zdaniu. Zapisz te zdania w zeszycie.

😊 Twoim zdaniem

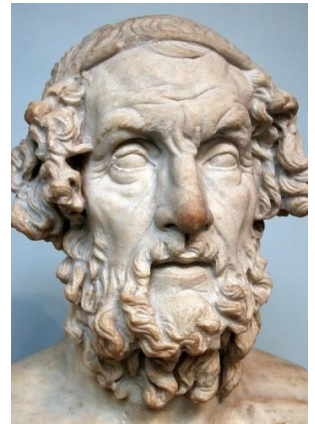
10. Jak myślisz, dlaczego stare zdjęcia i nagrania są dla Georga *prawie straszne, trochę przerażające*?

Temat II: „Utrata jako doświadczenie łączące ludzi w *Iliadzie* Homera”

1. Zaznajom się z informacjami o Homerze – greckim poecie, skorzystaj z linków:

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Homer>

<https://poezja.org/wz/Homer/>

2. Przepisz do zeszytu notatkę o utworze (szare pole, strona 46, podręcznik).

3. Zanim przystąpisz do czytania „Iliady”, zapoznaj się z jej bohaterami i problematyką:

- <https://www.starozytnosc.info/iliada/bohaterowie-iliady/>
- <https://opracowania.pl/opracowania/jezyk-polski/iliada-fragmenty-homer,oid,359,problematyka>

4. Gdybyś chciał przeczytać „Iliadę” Homera w całości, skorzystaj z tego linku:

<https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/homer-iliada.html>

